

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe o lună 2 cor.

Nr. de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14
banj; a doua oară 12 banj; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiu-
nile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

O SURPRINDERE.

O bombă de cădea în mijlocul lor, și nu i-ar fi surprins mai tare pe colegii din presa maghiară de cât candidatura la Nădlac a d-lui Dr. I. Suci.

Cum adică? Acolo, unde până acum nici nu s'a vorbit de *partid național*, să se organizeze partid și să se pună candidat?.. Și încă ce candidat? Dintre cei cari luptă în linia întâia între Români, și care va face serioase greutăți tuturor candidaților maghiari, căci azi nici unul dintre aceștia nu-și mai simt sigur terenul sub picioare, ci orbecă prin întuneric...

Și înțeleg perfect cei dela ziarele maghiare situația... Bine că o înțeleg odată și numai scriu alandala, ca până acum.

«*Aradi Közlöny*» de la 1 Martie scrie adică în articol de fond:

«Alegerea de la Nădlac la tot cazul va fi un prevestitor al alegerilor generale și icoană fidelă a *totalei răsturnări* ce se va provoca în părțile aceste sudice ale țării când naționalitățile, setoase de luptă și cu puteri odihnite, se vor măsura cu partidele patriotice.

«In cercul Nădlacului Dr. Ioan Suci nu prea are șanse să biruiască. Ear dacă totuși a candidat, asta-i dovadă că naționalitățile nu lasă din *drumul lor de cucerire* un singur locșor, ci necruțând oboseală de agitare, fac încercări pretutin-

dent unde numai trăiește măcar o singură sămânță de alegător naționalist.

Așa. N'avem să ascundem; doar am spus-o de atâtea ori: pretutinden unde sunt Români, ei trebuie deșteptați, ei trebuie chemați la viața politică națională.

In primul rând aceasta au avut-o în vedere și naționaliștii români, când au hotărât să candideze Român și în cercul Nădlacului, și când, peste tot, au decis să părăsească pasivitatea și cu toată bărbăția să se arunce în luptă.

Se înțelege că Ungurii au rămas surprinși vor rămâne însă surprinși tare mai ales d'aci încolo. Pentru-că prea se obișnuiseră cu pasivitatea Românilor și a celor-l'alte naționalități. Surprinderea lor este mare văzând acum îndeosebi puterea cu care se manifestă între Români sentimentul național...

La Nădlac îi surprinde încă ceva: *solidaritatea între naționalități*. Țeranii fruntași slovaci s'au dus eri pe sate, să îndemne pe frații lor a ține cu Dr. Suci, **candidatul — primul candidat de acest fel — a trei naționalități**.

Când așa se pornesc lucrurile, când așa entuziasm se poate produce în vreme atât de scurtă, partidele maghiare într'adevăr se pot aștepta la multe surprinderi printre naționalități.

Distincțiunea lui Pitreich.

Delegația și-a încheiat activitatea și ministrul comun se vor retrage pe un timp

oare-care din publicitatea parlamentului. Dintre ministrii comuni, ministrul de războiu a avut situația cea mai grea. S'a dovedit ca un om foarte isteț, dar numai după asta se poate vedea dacă politica lui e acomodată sau nu pentru restabilirea păcii în cele două state și mai ales în Ungaria.

E sigur însă că Majestatea Sa e mulțumit de noul ministru de războiu și de serviciile acestuia, căci eri s'a adus la cunoștință că regele a dăruit cavalerului Pitreich, ministru de războiu marea cruce a ordinului Leopold; și i-a predat-o în persoană.

Izbânda dela Brașov.

In sfârșit, după o luptă cerbivă, criza dela Brașov s'a rezolvat cu izbânda dreptății. Prea Sfinția Sa Mitropolitul, deși cu mare jale, n'a avut încătrău, s'a văzut silit să abdică de prea iubiții săi foști administratori ai bisericii Sf. Nicolae și să apr. alegerea noului comitet. Clica s'a prăl sub greul păcatelor sale. Ear noi ne l'ram, căci în această cădere nu veder. mai învingerea dreptății, ci și *nimicirea unui sistem*, care de o serie de ani încoace a înveninat societatea noastră brașoveană. Căci de o seriă de ani o seamă de inși au umplut lumea de minciuni, că în Brașov e liniște și mulțumire deplină, și că numai câțiva malconțeni sunt aceia, cari sunt ne-

MOARTEA LUI CASTOR.

Acum câți-va ani, într'o zi de Septembrie, cuprins de un nespun dor de ducă pe care mi-l pricinuia albastrul nesfârșit al cerului și acel farmec amețitor al toamnei, mă plimbam de mai bine de un ceas pe stradă, singur fără rost, când la o răspintie mă întâlnii piept în piept cu Maiorul.

— A! bună ziua. Ce? aici? Eu te țineam plecat acasă.

— „Cum acasă, când am slujbă aici?”
— „Vezi că știam. că... mama ție bolnavă.”

Și eu nu știam nimic,
— „Dar' d-ta de unde știi?”
— „Soră-mea, care s'a întors aseară de acolo, imi spunea că a găsit-o foarte rău.”

Ca să-mi spue Maiorul că mama era foarte rău, trebuia să fie în adevăr așa, trebuia să aibă altceva decât patima ei obișnuită.

In aceeași seară, după un drum, care mi-s'a părut cel mai lung din câte făcusem în viață, soseam acasă.

Teama care-mi strângea inima și mă făcuse să trec fără o întrebare printre slugile eșite în întimpinarea mea, mi-se risipi, găsind pe mama în adevăr mai slabă decât o lăsasem, dar' bine.

— „Tu, dragă!”
Și săraca oarbă, neputându-mă vedea, mă

pipăia peste piept, peste față. Eu îi luai mâinile și i-le sêrutai, certându-o încet că nu mă vestise.

— „Dar' n'am fost bolnavă. Cine ție-a spus? A! Maioru? Acum înțeleg, A fost soră-șă pe aici. Ea nu m'a văzut după nenorocire, și-și închipuia să mă găsească tot așa cum mă știa... și acum...”

In adevăr, dacă sora Maiorului n'o văzuse de când cu moartea tatei, era de înțeles cum spusese că e foarte rău, găsind pe femeea — acum un an încă tinără și frumoasă — fără vedere și îmbetrănită cu zece ani în așa de scurtă vreme.

— „Ear' dacă acum mă găsești mai slabă — adăogă mama, e, că de două nopți nu pot dormi din pricina bietului Castor.”

— De ce?”
Ca răspuns la întrebarea mea, auzii afară lângă fereastră, un urlat lung și sfîșietor.

— „Uite, așa urlă de două nopți. Asta e a treia. Săracul! Nu știi ce are. Femeea zice c'ar fi otrăvit. Eu crez că bătrânețea...”

Liniștit din partea mamei, acum îngrijit de starea cânelui, eșii în curte, unde găsi pe Castor zecând prăpădit lângă fereastră, cu gura deschisă. Femeea care știa cât de mult țineam la el toți ai casei, era aplecată d'asupra lui: se încerca să-i dea lapte dulce.

— „Ce are Mario?”
Nu știa nici ea. De două zile de când nu mai mânca nimic, zăcea ta soare și urla. Ii făcuse ea toate câte le-a știut, dar de geaba, îi era tot mai rău...

— „Ia să-i încercăm să-i dăm laptele.”
Și ajutorat de femeea, deteși cânelui, cu de-a sila, tot laptele din ceașcă. Simțindu-se par'că mai

bine, se ridică greoi, mă miroși dând din coadă; apoi se culcă iar, urlând prelung și dureros.

* * *

Era târziu. Mama dormea. Ii auzeam prin ușa deschisă dintre odăile noastre, răsuflarea regulată — și trebuie să fi veghiat două nopți pentru ca să fi putut dormi acum, cu toate deseale gemete ale lui Castor.

Ce mă ținea pe mine deștept, nu erau însă urletele, ci atâtea amintiri și atâtea gânduri, trezite de odată în mine la vederea suferinței lui.

Cât de limpede vîd nopțile de vară, când mă duceam la moșie pentru vînătoare. Eată-mă culcat în pridvorul luminat ca ziua de luna plină, neputând închide ochii din pricina cântecului pit-palacelor care se aud pretutinden, aici aproape ca sunetul a două pietrii lovite una de alta, colo în depărtare ca picăturile de apă căzând într'un vas plin. Castor se scoală din când în când și vine să mă miroase, îngrijat de neodihna mea.

Iată-ne la vînătoare într'o miriște aurie. Castor caută la cinci-zece de pași, în galop, cu capul în sus. De odată, trznit, se oprește în loc, nemișcat, ca de bronz, cu coada dreaptă, cu un picior ridicat în sus. La un pas înaintea lui stă prepelița pe brînci, înfricoșată, hipnotizată. Mă apropii și-i strig: „Pil!” El sare, prepelița sboară și eu trag. „Apporte!” și mi-o aduce. E încă viei numai aripată.

Eată-ne primăvara după sităruși, în păpurișul dela Lazuri, unde Castor caută domol și amănunțit, pe când în cumpul de alături țeranii aclamă sosirea berzelor cu chiote și cu svîrliri de căciuli în sus.

mulțumiri și se svîrcolesc: aceluia însă li-se poate pune pumnul în gură. Drept aceea cu puterea dată lor de biserica Sf. Nicolae și spriginiți de Venerabilul Consistor, precum și de alți factori din societatea noastră: intimidau, amenințau și terorizau pe toți, câți le stăteau în cale. Bărbații cei mai de valoare din societatea noastră au fost paralizați în activitatea și în bunele lor intențiuni, au fost bruscați, uneori zdrobiți chiar și în fine alungați din mijlocul nostru. Pentru-ce? Pentru-ca clica să poată stăpâni.

În urma acestui sistem însuflețirea, entuziasmul și idealele scăzuseră în oamenii noștri, o toropeală pare-că ne cuprinse pe toți și pretutindeni, pe toate terenele: stagnarea sau decadență. În biserică: risipă, pagubă, nemulțumire, disgust, înstrăinare dela cele dumnezeiești; în loc ca sfânta noastră biserică să fie un lăcaș de mângăere, alinare de dureri și scut apărător în contra primejdiei vremurilor, ea devenise o armă demoralizatoare în mâna clicei. În școală: împărecheri între colegi: ceartă și zizanie între profesori și efori. *Asociațiunea meseriașilor*: ambițiunea și pofta de domnie a desfăcut în două această înfloritoare instituțiune românească. *Despărțământul Asociațiunei*: îl aduseră la dizolvare. *Casina*: averea ei a fost furată, membrii s'au împrăștiat, instituțiunea însăși era aproape să devină un cuib; ear duhul intrigei și al rătăcității a inficiat și *Reuniunea de cântări*.

Și ne doare cu atât mai mult, cu cât, precum am amintit, organele și persoanele, cari puteau să o facă aceasta, n'au căutat să pună curent abuziv, ci i-a venit în ajutor prin spriginul, ce le-a dat acestor oameni. Pentru-că știut este, că în repetite rânduri s'a atras atențiunea Ven. Consistor asupra urmărilor nefaste, ce pot aduce aceștia asupra urmărilor nefaste, ce pot aduce aceștia asupra bisericei și instituțiilor noastre, totdeauna însă fără rezultat. Și pentru-ce? Pentru-ca clica să poată stăpâni. Dar ne mângăem, că în cele din urmă duhul cel bun totuși a ieșit biruitor și clica s'a prăbușit sub greul păcatelor sale!

Casul dela Brașov să ne liă învățatură și să ne trezească pe toți cei-ce avem la inimă binele poporului nostru, de oare-ce durere, aceasta nu e un cas izolat în viața noastră românească. Aproape în fie-care comună o seamă de ambițioși și venali, prin fel de fel de mijloace pun mâna pe conducere în biserică, de unde apoi, după-ce și-au asigurat sau prin concesiuni familiare sau în alt chip spriginul protopopului, sau al căruiva dintre asesorii consistoriali, ori poate chiar al Mitropolitului, abuzează de puterea ce o au, bruschează și terorizează în dreapta și în stânga producând amărăciune în sinul bunului nostru popor și provocând disgust și înstrăinare față de tot ce avem scump. Venerabilul Consistor să înțeleagă deci, că spiritul, în care se face astăzi conducerea și administrațiunea în sfânta noastră biserică, unicul scut de apărare al poporului nostru, nu este spiritul acela, care — cel puțin în Archidieceasă — trebuie să se reverse asupra noastră din dumnezeescul lăcaș. Ear că brașovenii cu forță elementară s'au pus în calea acestui duh rău, și au rupt gâtul acestui sistem nefericit făcând să triumfeze dreptatea, fără îndoială, că au titlu la recunoștința noastră a tuturor. Să nu creadă însă, că trântind comitetul cel vechiu prin aceasta s'au degajat de datorița, ce li-se impune. Nici pe departe nu! Numai atunci, când noul comitet va traduce în fapte ideile și principiile, cari au dat putere inițiatorilor noului curent, ca să înfrângă odiosul sistem și hidoasa clică, numai atunci zic vom putea sărbători adevărata izbândă a dreptății.

RUSIA ORÎ JAPONIA?

III.

Între atari împregiurări era natural de temut—și teama Japoniei nu era nefondată—că Rusia în ori-care moment putea ușor anecta Coreea la gigantul colos rusesc. Ajunsă până în stadiul acesta, Rusia a continuat cucerirea sa tacită cu

promisiuni, vorbe frumoase — ca un gourmand cu declarațiunile sale de amor obscen — până doar-doar va putea pune mâna pe trupul jun al vecinei sale Japonia, cugetând probabil, că aceasta nu va îndrăzni ori nu va fi capabilă a-și apăra onoarea națională. Așa curtenind Rusia în dreapta, a înșelat Liao-Tong-ul de la China, curtenind în stânga a făcut pe Coreea să creadă, că Japonia tinde mereu la independența ei, sugerându-i convingerea, că Rusia o va proteja față de ori-ce încercare externă agresivă, vină ea din ori-ce parte. Și ca să arăte câtă bună voință și simpatie simte pentru Coreea, a molcomit-o cu grandomania până-ce în sfârșit — cedând vorbelor adulătoare vanității naționale și dinastice — regele Coreei se proclamă în 1901 în adevăr împărat corean. Așa deveni țerșoara aceasta de circa 16 milioane locuitori imperiu asiatic, umăr la umăr cu imperiul chinez și japonez! Politica aceasta clandestină a Rusiei a avut rezultatul dorit. Pe deoparte a prins mereu rădăcină în Mandjuria — obligându-se numai proformă, cum amintirăm mai sus, a se căra până în doi ani din această provincie ocupată, înșelând pe de-asupra Port-Arthurul și Liao-Tong-ul de la China—, pe de altă parte ajunsă să aibă mare influență asupra Coreei, stând aceasta aproape sub protectorat rusesc. În modul acesta este evident, independența micului imperiu devenise quasi imaginară.

Și dacă stăm și ne cugetăm la admonițiunea din nota verbală a guvernului rus: că prin luarea în posesiune a peninsulei Liao-Tong, Japonia ar amenința direct neatirnarea Coreei, a Chinei și pacca în orientul extrem, trebuie să ne cuprindă o justă mânie, o furie infernală când vedem atâta perfidie, josnicie, atâta cinism, de care este capabilă numai politica de latroni a Romanovilor și a sbirilor lor vânători după grație împărătească. Au fost necesare aceste evenimente pentru a fi completă istoria, să cunoaștem în deplina sa nuditate pe papa de la Neva, cel cu pornirile sale umanitare și de pace universală. Această umbră a caracterului său individual nu o va putea șterge nici o faptă a țarului Nicolae, fie ea ori-cât de umanitară, ori cât de generoasă.

Ca să nu apară de tot agresivă, în anul 1901 în tratatul încheiat cu China s'a obligat — cel puțin pentru ochii lumii — sfânta Rusie, că până la sfârșitul lunii lui Aprilie 1903 va evacua Mand-

Când mă întorceam acasă de vacanță, mi-l aduceau înainte la gară, și era o arătare. Se opreau călătorii grăbiți în loc, să admire bucuria de nedescris a câinelui care își revedea stăpânul după trei luni de lipsă; — dar după ce plecam îmi scria mama, cum intra în fiecare zi în odaie, să miroase și să mângăie hainele mele de vânătoare spinzurate în cuier.

Mi-l dase tată-meu... Par'căl văd; în ziua când m'am întors, după examenul de bacalaureat, mă întâmpină în capul scării și după-ce mă îmbrățișează și el și mama:

— „Să trăești, fătul meu, și să-ți dea Dumnezeu bucuria pe care ne-o faci“.

Apoi mă ia de mână și mă duce în odaia mea, unde mă aștepta cea mai neașteptată surprisă. În perete o panoplie cu toate trebuincioasele pentru vînat, patima mea; iar de sub pat iese Castor, întâi lătrînd, apoi bucurîndu-se de par'că mă cunoștea de când lumea.

A! fericirea mea de atunci! Și numai pentru ăst dar frumos, ci pentru toate câte mă înconjurau. Căci în clipa aceea, în fața lor, care nînereau de mulțumirea mea, pentru întâia oară înțelegam ce mare lucru e pentru cine-va să nîi cinstiți, buni și uniți: o mamă care de toate pentru copiii ei, — un tată în toți se descopereau cu respect, — o vească moștenită pin moși-strămoși, și înite în curte, iubitoare și credincioase. tată-meu mi-l aduceau aminte gemător. Mă vedeam întorcându-mă cu vânătoare, de unde venea să mă ia cu chibitca lui cu un cal, auziam

sunetul neuitat al arcurilor chibitcei, auziam și glasul lui și corul nesfîrșit de greeri.

Zadarnic îmi astupam urechile pentru a putea dormi. Mîntea, acum plină de trecut, nu se lăsa să fie dormită, ci depăna atâtea lucruri trăite, care mă minunau prin limpezimea cu care le vedeam.

Abia era un an de atunci. Era ziua lui. Masă întinsă de la un capăt al sufrageriei la celălalt: toate rudele și prietenii. Lăutarii cântă cîntece bătrânești. Unu din copii se scoală și închină în sănătatea lui. El se ridică supărat de mult ce se silește să nu pară mișcat, își ia paharul; „Dragii mei, pilde bune v'am dat și eu și mama voastră. Dea Dumnezeu... dar cuvîntarea i se oprește în lacrimile cari-l dau năvală din ochi. Atunci mama se apleacă peste dinsul și-l sărută lung, în aplausele tuturor și în cîntecul de urare al lăutarilor...“

Și acum, ce departe erau toate!

La pierderea lui, moartea nu l'a luat numai pe dînsul, — iubitul, dus la groapă într'o zi de toamnă rece și ploioasă, — ci a luat cu ea tot restul neamului nostru, acum atât de risipit.

Mă întrebam și nu-mi puteam răspunde, ce ne despărțise așa și pentru ce nu veneam să trăim cu toții împreună, cu mama, îngrijind-o, ajutînd-o. Nebuni ce eram! Dar negreșit, cât mai în grabă, aveam să mă întorc lângă dînsa și să încep a reclădi fala casei noastre, dărîmată de suflarea morții.

— „A! dar e peste putință: îmi ziceam tot eu. Și acum gemătul lui Castor era glasul tăcutei mele desnădejdi în fața ruinei neamului.“

* * *

A doua zi de dimineață mă trezește același glas tânguitor al cânelui. Mă îmbrac, îmi iau pușca din cui, două cartușe din cutia mesei și ies în curte:

— „Castor, vin'aci!“

Castor, care zăcuse toată noaptea nemișcat, se scoală ca prin minune și mă urmează.

Femea, care m'a văzut și m'a înțeles, fuge în bucătărie plîngînd.

„Castor, vin'aci!“

Castor se țirește cu greutate după mine până la maidanul de peste drum. Aci se culcă pe partea dreaptă lăsînd descoperit locul inimei...

După ce s'a isprăvit, m'am întors acasă ca gonit de cine-va, am intrat în odaie, am trîntit pușca pe pat...

Ușa din dreapta s'a deschis. Mama a înaintat pe dibute și m'a cuprins în brațe. Pe cealaltă ușă au intrat Maria și Dinu, amîndoi slugi de peste trei-zeci de ani în curtea noastră; — și cu toții am plîns pe tăcute moartea lui Castor, care ducea departe — mai departe vremea unor fericiri apuse pentru tot-deauna.

HAZ.

— Dragă Tîndală, împrumută-mă cu două sute de lei.

— Dar nu știi, dragă Păcală, că am o numeroasă familie în spinare?

— Ad'o c'o țiu eu, până ce'm dai paralele.

jură, Dar asta n'a făcut-o pravoslavnică — nici prin minte nu ia trecut așa ceva. — ba din contră s'a întărit în provincia ocupată militărește tot mai mult și și-a sporit flota pe Oceanul pacific. Eată cavalerismul rusesc de a păstra sentința cuvântului dat! Prin călcarea și nerespectarea acestui tratat n'a mai izbutit să dovedească alta, de cât o încredere nebună în pretinsa-i misiune în Orient, o îngâmfare peste seamă isvorită din forțele-i prea mult prețuite, un banditism în toată plenitudinea sa, de care erau capabili muscalii totdeauna, începând la warăghi: străbunii lor și în tot parcursul istoriei până la răpirea mișelească a Basarabiei.

În fața acestei realități de a-și vedea perirea cu ochii, ce avea de făcut Japonia? Tot aceea-ce, ar fi făcut Rusia, ori altă putere între impregiurări analoge. Mult timp de cugetat n'a avut, s'a pus deci pe terenul de acțiune. Așa am ajuns dela genesa acestui conflict până la punctul, unde acesta începu să devină tot mai acut.

Ast-fel guvernul japonez se hotărî în 3 August anul trecut a trimite acuma ea o notă verbală guvernului rusesc, atrăgându-i atențiunea în adevăr confidențial asupra deobligământului său din convențiunea cu China, că relativ în scurt timp va părăsi Mandjuria. Guvernul japonez se simte îndemnat a solicita evacuarea acestei provincii cu atât mai ales, cu cât și Japonia la rîndul ei a renunțat la peninsula Liao-Tong de dragul Rusiei. Acum ar fi rîndul acesteia a *satisfice* angajamentului său, fără să se dea ansă la suposițiunea sa, că ceea-ce face, face eventual din curtuasie față de guvernul japonez. Las nu aibă guvernul rusesc „inaltă considerațiune“ pentru guvernul japonez; asta n'are să jig-nească pe Japonia în ambițiunea ei, nici să-i vatem autoritatea politică. Japonia n'are lipsă de multe ceremonii și de multă etichetă în politică: ea dorește numai să îplinească Rusia ceea-ce are de împlinit. Și cum aceasta n'a arătat de fel inclinațiunea, Japonia a *pretins* de la guvernul rusesc să se oblige într'un nou tratat că va respecta cel puțin întregitatea teritorială a Chinei și Coreei, ceea-ce ea (Japonia) garantează de asemenea bucuros în ori care moment.

În Octomvrie anul trecut, după o așteptare de zece săptămâni a sosit răspunsul Rusiei, care avea conținutul, că ce divergență este între dînsa China și Coreea, o va aplană singură cu aceste două state, (în parentese, fără să fie lipsă ca tu să mă faci atent la obligamentul meu). În urma asta Japonia trimise o a două notă guvernului rus, — tot-odată făcînd și pregătiri de războiu, — la care acesta răspunde cam în același fel. Atitudinea aceasta a Rusiei necesită pe Japonia a mai adresa o a treia și ultima notă, cerînd răspuns în timpul cel mai scurt posibil. Și cum guvernul rus întăria intenționat cu răspunsul, Japonia perduse în fine paciența și neputînd tolera mai departe bătaia de joc, ce făcea Rusia din toată chestia, încredințată cauza sa decisiunii sorții prin arme.

Gr. I.

Din parlament.

— Raport special al Tribunei. —

După încheierea sesiunii delegaționale, parlamentul maghiar își reîncepu activitatea sa ieri în 1 Martie n. A fost ședința de ieri mai mult formală, de oare-ce nu s'a făcut alta, de cât s'au luat la cunoștință diferitele rapoarte și s'a stabilit ordinea de zi pentru ședința de mâine.

Președintele Perczel deschizînd ședința prezintă diferite acte. Aduce la cunoștința on. case epistola deputatului sas în exil benevol Korodi-Lutz adresată prezidiului, în care anunță depunerea mandatului său. De

oare-ce epistola este scrisă într'un ton că face imposibilă celirea în plenul parlamentului aduce la cunoștința camerei simplu numai faptul că Korodi-Lutz depune mandatul, comunicînd tot-odată și dispozițiunea, ce prezidiul a luat asupra, că epistola s'a retrimis lui Korodi-Lutz pe cale diplomatică cu observarea, că celirea ei n'a fost admisă de prezidiu.

Prezintă apoi raportul comisiei în afacerea incompatibilității lui Khuen-Héderváry și Wolf, care se ia la cunoștință. Prezintă ordinea de zi pentru ședința de mâine.

Cu privire la afacerea lui Khuen-Héderváry să ridică Polónyi și cere lămurire dela primministru în cauza fostului premier cu corumperea. Căci, zice Polónyi, această afacere delicată este acum de deosebită importanță, când pretutindeni se vorbește despre denumirea lui Héderváry de ministru a latere. Nainte de ce ar fi decis parlamentul definitiv în cauza aceasta, nu este corect, nici cuviincios ca portofoliul cel mai important să-l aibă un individ, care a fost și el implicat în afacerea cu corumperea. Întrebă pe președinte, când are de cuget a pune la ordinea zilei dezbaterea asta.

Președintele răspunde, că acum nu poate da răspuns hotărît deputatului Polónyi; dar este de credință, că sunt afaceri cu mult mai importante și mai urgente. Crede că aceste trebuiesc mai înainte discutate.

Polónyi replică președintelui, că acesta este în eroare, când consideră alte afaceri de mai importante ca aceasta cu corumperea. Camera la rîndul ei a pornit cercetarea pe baza dreptului său autonom; atunci s'a decis totodată, că afacerea aceasta se va dezbate extra seriem.

Ministru-president Tisza răspunde lui Polónyi, că nu voeste să se declare, de oare-ce este fie-cărui binecunoscută. Împărtășește vederea președintelui, că sunt la ordinea zilei alte afaceri cari așteaptă grabnică rezolvire.

Sfîrșindu-se cu asta ordinea de zi, președintele ridică ședința.

Telegrame.

Telegramă specială.

În Nădlac primim în momentul punerii ziarului sub presă următoarea telegramă:

Nădlac: Marți a fost mare adunare în Șeitin. Dr. Suciu a ținut vorbirea de program în fața unei adunări de 2000 alegători, fiind frenetic aplaudat. Primirea a fost inoposantă, în frunte cu preoții. Au vorbit Dr. Vlad, Dr. Suciu, Novacescu. Azi va fi vorbire de program la Cenad unde a plecat Vlad, Suciu, Russu, Novacescu, Boeu însoțiți de numeroși fruntași.

Un nou atac contra Port-Arthurului.

Londra, 1 Martie. »Daily Telegraph« vesteste din Cingkao:

Azi dimineață au apărut 15 vapoare de război japoneze în fața Port-Arthurului și au început să dea loc cu vehemență. Incrucisătoarele Nowik, Askold și Bajan au plecat cu patru torpiloare să atace pe Japonezi, dar au fost siliți să se rentoarcă. Askold e aproape, să se scufunde, ear Novic

are spărturi grave. Se vestește, că un torpilor s'a scufundat. Retvizan a fost din nou îngăurit. După ce două ore a dat foc, flota japoneză s'a retras în ordine. Infanteria rusă a plecat spre Golful porumbelilor.

Londra, 1 Martie. »Daily Chronicle« a primit din Karbin o telegramă trecută prin cenzura rusă, prin care se vestește, că Japonezii, cărora nu le-a reușit Joi să închidă Port-Arthurul, Vineri și Sâmbătă l'au atacat și focurile le-au îndreptat mai ales spre Retvizan. Dar din fața focurilor de tun de pe uscat au fost nevoiți să se retragă. Un vapor rusesc a fost îngăurit; vapoarele japoneze n'au făcut pagube în oraș. Japonezii prădează multă muniție.

Situația în Port-Arthur.

Londra, 1 Martie Japonezii cu ocazia ultimului atac s'au folosit de apucături și-rete. Adecă au atacat Port-Arthurul cu puteri slabe, prin ce flota rusă prinzînd curagiu a început să atace pe Japonezi. Dar abea au ajuns vapoarele rusești în largul mării, s'a ivit pe neașteptate masa flotei japoneze, care sub conducerea admiralului a început un atac vehement contra lor. **Toate vapoarele rusești de pe mare au suferit spargerii mari, unele s'au scufundat.** E sigur însă că și Japonezii au suferit pagube mari.

Londra, 1 Martie. I-se vestește »Expresului«, că Japonezii desvoaltă încordări de forțe exasperate, ca să ocupe Port-Arthurul. De alt-cum celatea e rău apărată. Nutremîntul locuitorilor e restrîns; prețul alimentelor deja s'a scumpit mult. Nici Rușii n'au speranțe că vor putea susține multă vreme, Port-Arthurul, și îndată ce Japonezilor le va reuși să transporte pe term puteri înarmate și vor începe asediul pe uscat, **Rușii vor fi nevoiți în lipsă de munițiune și nutremînt să capituleze.**

»Times« are știri că **Port-Arthurul dacă se va mai putea susține două săptămâni.**

Știri de pe uscat.

Londra, 1 Martie. Evident că suntem în ajunul rezultatelor decisive. Rușii redactează în Cifu un ziar în limba Chineză, în care își publică victoriile colosale. Să tem că Chinezii îi vor ataca, dacă vor afla despre înfrîngerile suferite.

Paris, 1 Martie. »Matin«, e informat din »Carbin« cu data de 29 Februarie, că în partea de Sud a Coreei s'a ciocnit un regiment de cavalerie japonez. Se vestește că Japonezii s'ar fi refugiat, Rușii i-au urmărit și le-a luat caii.

Ținuta Coreei.

Tokio, 1 Martie. Curtea din Coreea a dăruit 200.000 de jeni pe seama spitalelor societății »Crucea roșie«. Ambasadorul din Brit-American favorisează pactul Japonez-Coreean. Guvernul a îndrumat antistile comunale ca să ușureze călătoria consulului rus din Fuzan, care va pleca azi spre Moi și de acolo în Nagasakiba, ca de acolo să-și înceapă călătoria spre casă.

Londra, 1 Martie. După informațiile sosite aici, pe locul Bajkal se transportă mereu trupe. Dar frigul seceră multe jertfe dintre trupe. Pe drum sunt ridicate barate cu nutremînt, unde se împart mâncări calde pe lângă aceasta fiecare soldat are manta cu blană, totuși se zice că în frigul de 40 grade a înghețat cel puțin o mie de cazaci.

Războiul ruso-japonez.

Raportul oficios al guvernului japonez cu privire la atacul din noaptea zilei de 24 Februarie a sosit ieri din Tokio. În acest raport se spune, că actul flotei japoneze nici n'a fost atac, ci numai o încercare de a bloca artificial flota rusă, închizându-o în port prin cufundare de vapoare încărcate cu pietriș și explozive la gura portului. Flota japoneză numai atât a voit, ear planul acesta a reușit numai pe jumătate, de oare-ce tunurile de fort rusești au nimicuit trei din vapoarele cu acest scop înainte de a fi cufundate de japonezi la locul designat. Așa numai două vapoare au fost cufundate la esire, dar și aceste sunt suficiente, pentru a da de lucru flotei rusești, încercându-se să iasă din port. Astfel gloria strălucită a învingătorului Alexejew (cum s'a subscris în raportul său către țară) a fost condusă formal la nul.

Astfel privată opinia publică rusă și de bucuria asta, gazetele rusești au început să dea în vileag nouă știri despre ciocnirile pe uscat. La râul Jalu adevărata avangarda japoneză, ear aceasta ar fi luat-o la fugă nebună, lăsând și ca și arme ceea-ce ear o să fie desmintit.

Situația militară în Corea.

Un militar specialist comunică ziarului „Die Zeit“, următoarele:

În zilele din urmă au început operațiunile pe uscat. Teatrul lor este nordul Coreei, provincia Piongiong. Coreea de nord e străbătută de lanțuri de munți, cari în formațiunea lor principală se întind spre sud, dar trimit și în alte părți un mare număr de ramificațiuni laterale. Numeroasele fluvii curg printre țărni foarte adânci spre Marea Galbenă. Partea răsăriteană a ținutului la sud de Jalu este un masiv muntos, acoperit cu nepătrunși codri de stejar și fag. Un războiu în acest ținut a căruia cea mai mare înălțime e de 2500 metri e imposibil. O ciocnire între adversari nu s'ar putea da de cât în partea apuseană. Șoselele sunt cam bune, cu mult mai bune de cât în sud, dar ținutul nu oferă nici o resursă, astfel că armata trebuie să-și aducă cu dînsa toate cele trebuincioase pentru hrana oamenilor. Atât Jalu cât și cursurile de apă paralele cu el oferă bune poziții de apărare. Cea mai mare pedică e în tot cazul Jalu care până la Pioktong, e navigabil pentru vasele mici. Pe țărmul stîng Rușii au făcut întăriți, cari le vor înlesni trecerea. Clima Coreei este continentală. În sud înfloresc portocali și lămâi, palmierii se înalță spre cer, ear tigrii își pândesc prada, pe când în nord se întind păduri de brad și vișniile de prin stînci sunt culcușurile urșilor.

Țărmlul răsăritean al Coreei e precipitat. Munții cad foarte drept spre mare. Aceasta e adîncă, cu toate acestea la țărmuri uniformi se găsesc puține golfuri. Dintre porturi nu e de amintit decât Gensan. Țărmlul apusean, din contră e foarte dulce și cu multe cotituri, torenții de apă sunt mari și diferența între flux și reflux este peste 10 metri. Porturile Ciempulpo și Cinampo sunt de o mare însemnătate pentru operațiunile militare. E adevărat că în acest ținut mișcările trupelor militare sunt foarte dificile, și întrebuințarea diferitelor categorii de arme de încordări nespuse de mari. Pentru artileria de câmp nu sunt poziții favorabile, din contră, cea de munte va juca rolul principal. De asemenea, cavaleria are puțin teren favorabil și din cauza aceasta cavaleria covârșitoare rusească nu va putea să facă mare lucru. De aceea lupta decisivă se va da de infanterie.

Japonezii au debarcat în Ciempulpo, Gensan și probabil și în Cinampo, apoi în Masampo și Fusampo, numeroase trupe și sunt în marș spre nord. Armata japoneză ar opera pe peninsula lată cam de 100 kilometri.

Pozițiile ruse se întind dela Viciu, Piokdong până la Kapsan de-a lungul Jaluului. S'au trimis trupe și la Kasan și Andșu. Amândouă liniile de

avant-post despart deci un spațiu abia de 100 kilometri lățime astfel că lupta de avant-posturi va începe în curînd.

Cât de cu scepticism trebuie luate știrile de pe teatrul războiului ne dovedesc veștile contra-zicătoare asupra celui din urmă atac dela Port-Arthur. A fost vorba de a astupa gura portului interior, afundînd în ea unul sau mai multe vase vechi de comerț, pe care Japonezii le-au împins spre port. Rușii le-au bombardat și scufundat; se pare însă că tocmai așa cum doreau Japonezii; căci îndată flota japoneză întreagă a părăsit împrejurimile Port-Arthurului. E întocmai manevra Americanilor față de admiralul spaniol Cervera. Și din aceasta unele depeși făceau o înfringere a flotei japoneze! De altfel nici acum nu putem ști ce a fost în adevăr. Așa, acum se spune că n'a fost de loc nici atacul cu torpitori „Hayator” și „Azaghiri”. Tot așa de sigur e că nici ciocnirea în care ar fi pierdut Rușii 2500 de oameni n'a existat, cum n'a existat nici distrugerea celor două regimente japoneze.

Kuropatkin ar fi ultimul adept al teoriei luptelor cu baioneta. Dar e întrebarea dacă tactica de mult răsuflată a lui Suvarof, atacul cu baioneta, se va potrivi față cu Japonezii, cum s'a potrivit față cu Turcomanii; căci Japonezii, deși Asiatici, dar sunt plini de patriotism, bravură și tuptă cu armele și științele cele mai mederne, Kuropatkin e bun soldat, dar nu se crede că are însușirile de general pentru un războiu modern. Însă Rusia e săracă în militari distinși și n'a putut fi găsit altul mai bun.

General-locotenentul Rohne declară că pușca infanteriei japoneze e numai puțin superioară celei rusești; dar exercițiul cu tragerea la țintă e mult mai mare la Japonezi. La o întrecere făcută în 1902 la Tientsin, au eșit în frunte pușcașii anglo indieni, apoi Germanii și după aceștia Japonezii, pe urmă Francezii, Rușii și Italienii. În privința artileriei tunul rusesc e model 77, modificat pe la 1895 așa că trage 3—4 focuri pe minut (în loc de 2). Aceste tunuri sunt cele mai numeroase, dar a fost înlocuit în parte cu un tun M. 1900, care ar fi trăgînd 15—20 de focuri pe minut, dar e greu numai de 1884 kilgr. Tunurile japoneze sunt model Arizaka, de calibru 7.5, are afet cu recul, e greu numai de 1300 kilgr. și foarte mobil, dar mai slab ca efect balistic de cât cele rusești. Japonezii au foarte multe tunuri de munte, ear Rușii puține; Manciuirea și Coreea sunt însă țări muntoase.

Japonezii au fost școlari model: la Porth-Arthur au imitat manevra inginerului american Kobson și au trimis vase menite a fi scufundate ca să astupe intrarea în portul interior. Pflug zice că n'au reușit; Japonezii că da, și dovadă că flota Japoneză s'a deportat cu totul din fața lui. Scopul nu pare a fi fost numai astuparea canalului, ci aprinderea flotei rusești, ceea-ce s'ar fi întâmplat, dacă pătrundeau în portul interior atât de îngust. Și materiile explozive de pe vase ar fi distrus și aprins toate clădirile din jurul portului. Probabil ar fi dat foc pulberărilor și munițiilor din forturi. Asemena exploziilor se cunoșc și uriașele nimiciri ce fac de asemenea. Așa la 3 Novembre 1893 în portul spaniol Santander, a explodat vaporul „Machichao” care avea pe el dinamită și șine de fier: 300 de oameni au murit, alte vase ce se aflau acolo s'au aprins, de asemenea și multe clădiri de pe cheiul Maliano. Pe lângă asta 15 torpiloare japoneze căutau a pătrunde de asemenea în port și a nimici vasele de războiu ce le-au mai rămas Rușilor.

A doua zi Japonezii au atacat din nou Port-Arthurul, ceea-ce dovedește că le-au pus cu tot dinadinsul gînd rău.

Din străinătate.

Bulgaria și războiul. Corespondentul la Petersburg al ziarului „Die Zeit” a avut o interesantă convorbire cu un înalt funcționar rus cunosător al chestiunilor balcanice și care i-a declarat următoarele: „Nu ne încredem de loc în principele Ferdinand și în toate guvernele sale. Cu toate manifestațiunile lor rusofile, ei vîd tocmai în Rusia inamicul lor principal din cauză că se tem de vecinătatea noastră pe mare; apoi ne acuză că din propriul nostru interes n'am cuprins vilaetul Adrianopol în opera de reforme și fiindcă nu ne iartă că noi de mai

mult de un deceniu spriginim puternic la Constantinopol pe Sêrbi din Macedonia în paguba propagandei bulgare.

Ministerul de externe știe foarte bine că războiul actual e salutat cu bucurie de cercurile conducătoare bulgare și cum-că chiar Zankoviști distinși, amicii noștri sinceri bulgari, sunt supărați pentru influința noastră în numirea sêrbului Firmilian și a urmașului său ca mitropolit la Uskub, această stavilă puternică a propagandei național bisericești bulgare. Ultimele măsuri energice ale Bulgarilor în contra trecerii bandelor în Macedonia, „jocul de a desemnarea” făcut întru prinț și șeful bandelor macedonene, partisanul său cel mai credincios, generalul Toncess, precum și misiunea împăciuitoare a protegiatului prințului, a archiepiscopului catolic bulgar Mennini la Constantinopol, la împăratul Francisc Iosif și la Papa — toate acestea nu urmăresc decât un scop: să adoarmă pe Rusia și să arunce praf în ochii opiniei publice europene. Representantul nostru diplomatic la Sofia, Bachmetieff, prin bogata și filantropica sa soție, a luat prea mult partea „martirilor” macedoneni și a fost orbit de manifestațiunile filo-ruse cu dibăcie și viclenie organizate de ani de zile de prințul Ferdinand, cum e ridicarea monumentului țarului în Sofia, înființarea muzeului țarului liberator, etc. Prințul și guvernul său n'au acum decât o dorință: să ajungă la ceea-ce Bulgaria pregătește mai cu seamă dela 1885 încoace și pentru care a cheltuit sute de milioane, adevăr: sau, în cazul cel mai rău, renunțând la Macedonia să proclame independența Bulgariei și a Rumeliei răsăritene și a proclama pe principele Ferdinand de rege, sau, în cazul cel mai favorabil, odată cu tronul regal să se dobîndească — fie și provisoriu — autonomia Macedoniei. În scopul acesta Bulgarii ar fi dispuși să facă Austro-Ungariei cele mai mari concesii, să permită până și ocuparea Macedoniei. Numai de noi Rușii să temei. Mai înainte de toate ei se tem că noi în cazul unui războiu în contra Turciei sub pretext de reforme și ca în interesul păcii europene să apărăm pe Turci de Bulgari și pe Bulgari de Turci, vom ocupa pentru totdeauna porturile bulgare Varna și Burgasul. Aceasta e și teama principală a lui Naciovic. Numai această teamă ține pe Bulgari în friu și-i împinge de o parte să facă pe „oamenii de pace” pe lângă opera de reforme detestată de ei, ear pe de alta să facă pe sub ascuns intrigă la Paris precum și prin miniștrii de curînd numiți la Roma și la Londra în contra Rusiei și a reformelor. Războiul între Bulgaria și Turcia stă acum mai întăiu de toate în mâinile Angliei. Dacă Anglia garantează Bulgarilor siguranța porturilor Varna și Burgas, furtuna Balcanică se deslănțuie, mai cu seamă dacă războiul ostasiatic va ținea mai mult timp acolo forțele noastre militare.

Marele duce Sergiu, guvernorul general al Moscvei, într'o proclamație recentă mulțumește poporului pentru manifestațiunile sale de lealitate și invită pe cetățeni să reia ocupațiunile lor zilnice.

Tonul presei continuă să fie violent față de Anglia.

„Gazeta de St.-Petersburg” se exprimă astfel:

„Noi ne-am pregătit pentru un rău început al războiului și Japonezii nu ne vor uimi cu succese locale. Nimeni dintre noi nu crede că vom suferi mari sacrificii. Dar suntem gata la orî-ce, chiar la o ruptură cu Anglia. Pe de-altă parte nimeni nu se îndoește că baianța ar fi în favoarea noastră.

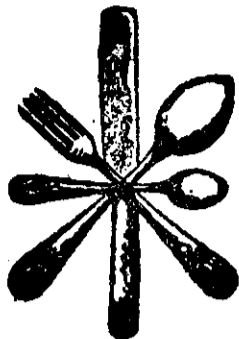
O să ne coste poate miliarde și milioane de vieți, dar le vom suporta. Zadarnic Anglia cată să ne șperie.

„Novo Vreeme” întrebuințează un limbaj și mai violent și invită Anglia să își amintească și că războiul în Extremul-Orient nu absoarbe atât de multe resursele noastre în cât să fim obligați a părăsi interesele noastre în Orientul European, în Tibet, Persia și Asia mică. Aceiași gazetă reclamă că Coreea să fie privită ca țară neutră: altfel când „va sosi timpul pentru semnarea păcii, rolul nostru în negocierile preliminare va fi mult mai simplu.

Svet e cel mai înfocat din toate ziarurile:

„Rusia e o putere de uscat. Ea n'a fost niciodată o putere maritimă și nu va fi probabil vr'odată. Odinioară Rusia a ocupat Mand-

Un bilanț de economie CASNICA.

In prețuri uimitor de ieftine răspândesc în toate părțile din magazinul meu prea încărcat

61

obiectele mele de argint mexico de renume universal prin eselența lor, și anume:

- 6 buc. cuțite de masă argint mexico
- 6 „ furculițe „ „ „
- 6 „ lingure „ „ „
- 12 „ lingurițe „ „ „
- 6 „ cuțite de dessert „ „ „
- 6 „ furculițe de dessert „ „ „
- 1 „ lingură mare de supă, „
- 1 „ lingură „ de lapte „
- 2 „ sfeșnice elegante de masă pentru salon

46 BUC. laolaltă numai 6 FL. 50 CRUCERI.

Fie-care cumpărător primește pe lângă acestea drept remunerație pe lângă garanția un cântar casnic pentru greutate de 12½ chilo — gratuit. Argintul de mexico este un metal alb pentru acărui durabilitate primesc asupra mea garanția pentru 25 ani. Se trimite în urma trimiterii banilor ori la cerere prin rambursă din magazinul din Europa.

Casa centrală de circulație Denker József, Budapesta VII. Hernád 54.

SFETNIC JURIDIC

(Auto-advocat) carte folositoare pentru ori cine, pentru-că cu ajutorul ei afacerile sale de caracter juridic și judecătoresc, fără spese și fără avocat singur și le poate apăra. Mai de 30 de feluri de legi, îndeosebi legi, de contribuție, căsătorie, legea comercială, lege despre pregătirile industrișilor, lege industrială, lege despre intruniri publice, noua lege despre emigrări și despre pașapoarte. Se poate comanda pentru 4 coroane la Casa centrală d. comerțului. I. Denker (Denker József központi árnház) Budapesta VII, strada Hernád Nr. 54.

Pentru 5 cor.

trimite 4½ chilo (vre-o 50 buc.) — puțin deteriorat

sapun de lux

extra-ordinar de fin de roze, de lapte, de lile, de rezedă jazmin, violele. Se trimite trimițându-se banii înainte ori la cerere cu rambursă

I. Denker str. Hernád 54.

Carte de afaceri pentru industriași!

(Iparosok üzleti könyve) sub acest titlu a apărut o carte folositoare. Nu e op. seria. ei registru corespunzător scopurilor meseriașului. Conținutul se explică el însuși și prin urmare fie-care industriaș, dacă n-ă învățat contabilitatea, o poate ușa întrebuința.

Cartea conține 3 feluri de registre, comande, muncă predată calfelor și socoteala personalului, unifică deci în sine tot ceea ce pentru meseriaș e nevoie să poarte în evidență. Se poate comanda prin asamnat, legată, în preț de 4 cor.

Casa centrală de comerț Denker József Budapesta, VII, Hernád Nr. 54.

Cel mai ieftin izvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de

Oroloage și giuvaricale din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaergiu

Arad, strada Templom. (Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

„ „ „ dame „ 12 „ „ „

„ argint „ bărbați „ 5 „ „ „

„ „ „ dame „ 6 „ „ „

„ oțel și nikel „ 2 „ „ „

Wecker „ 1:50 „ „ „

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă 1005 125— aceleași prețuri.

Primește și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-rul 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 84—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctual.

Industrie locală!

Serviciu escelent!

ALBRECHT AGOSTON

(mai înainte Cseh Katalin)

din luna Maiu 1903 în

ARAD,

Strada Salacz

(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult on. public marele său

magazin de mănuși pentru bărbați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de stomac, suspensorii, șarșafuri de piele, irigatore și pânze de gumă, precum toate câte se țin de brânșă asta, pe lângă prețuri ieftine. — Asortiment uriaș.

1068 50—50

Primul și cel mai mare Institut de galvanizare, nikelizare și emailare,

provăzută cu lumină electrică 142 1—10

■ în TIMIȘOARA. ■

POLLÁK JAKAB

Biciclete noi dela 100 coroane în sus. Biciclete cu motor dela 500 coroane în sus.

De oare-ce atât bicicletele, cât și automobilele însuși la fabrică, mă aflu în pozițiunea de a putea acorda p. t. mei clienți cele mai mari favoruri.

Repararea perfectă a unui biciclu vechiu, nikelizarea, emailarea și repararea, mâner nou, pedal nou la olaltă 24 coroane.

Un automobil de 10 cai, un nou omnibus (fabricat propriu) să aflu de vânzare.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, țiuțuri de ureche, bătăde de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră, ischias, udului în pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară nu de altă parte e cel mai bun seut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficioș oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțire.

624 -192

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburî învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Fabrica de motoare în Dresda

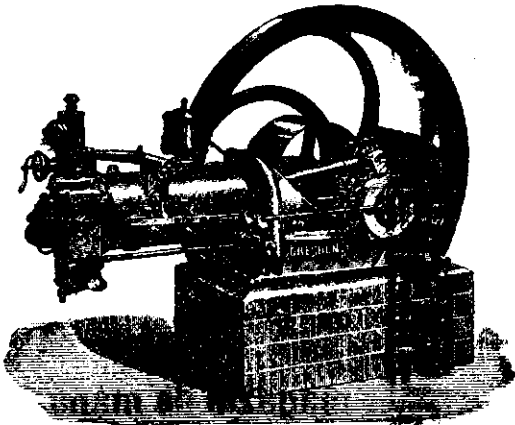
(mai înainte Hille) stabilimentul filie și atelier

GELLÉRT IGNÁCZ și COMP.

Telefon 12-91 BUDAPESTA, VI. Calea Teréz 41. Telefon 12-91

Recomandăm ca recunoscute de cele mai perfecte motoare de Dresda de benzin, locomobile și motoare p. producere de gaz de cărbuni (generator)

Manipularea cea mai simplă
64 distincții.

Cel mai ieftin motor.
8 decorații de stat.

3000 de mașini transportate în chipul cel mai culant.

Pentru mănare de mori, măcinare, cămări de nutrețori în economie de lăptărie de țalăt, lamne, ridicat de apă, trierat și pentru alte lucrări economice și industriale. Motoarele din Dresda sunt cele mai perfecte, la toate expozițiile din lume, acestea au dobândit cele dintâi premii.

Condițiuni de plată favorabile.

Garantare absolută!

NOU! Atelier principal în Budapesta. NOU!
am arangeat cu specialiști și mașiniști din Dresda

84 6-10

CHETELLE-PORTER
 sunt cele mai bune și mai ieftine!
 Firmă amunță mult On. Public cumpărător că magazinul de ghețe conține cel mai bogat asortiment.
 Din ceasa îngărămădirilor de mărfuri prețuri de tot avantaioase.
 Telefon pentru oraș și comitat 324.

SEIDEL OTTO,

fabriant de oșciuli,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9

(vis à-vis cu biserică).

Execut ori-ce fel de chipiu militar, postav suanțial pentru pompieri, pentru preoți și civili, calitate bună, preț moderat.

825 80-90